

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران
مدرسه علمیه الزهرا (سلام الله علیها)
شهرستان میاندوآب

عنوانمقاله :
نقش زن در نظام خانواده

استاد راهنما
خانم عمرانی

پژوهشگر
هاجر کیبیری

بهار 97

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده	1
مقدمه	2
فصل اول: نقش‌زندان نظام خانواده‌ها اسلامی	
1- همسر داری	5
2- ایجاد صفا و صمیمیت و کمک به خانواده	6
3- مادر یو تربیت و سازندگی فرزندان	7
4- خاندان‌داری بر اساس اعتدال	8
5- نقش محبت مادر در خانه	9
6- از نظر قرآن نبأ آثار آمدن نظام زندگی	10
فصل دوم: نقش‌زندان اجتماع اسلامی	
1) حفظ حجاب:	12

15	 اشتغال زنان (2)
17	 نقش زنان در تحولات اجتماعی
19	 نتیجه:
20	 فهرست منابع

چکیده

این تحقیق با موضوع جایگاه زن در اسلام به روش کتابخانه ای و به شیوه تحلیلی و با هدف تبیین و بررسی جایگاه زن که اسلام اهمیت ویژه ای برای آن قائل شده است.

در این تحقیق ابتدا به بررسی جایگاه زن در خانواده پرداخته که وظیفه ی اصلی زن از خانواده شروع می شود و وظایفی مهمی به ویژه همسررداری، خانه داری و تربیت کودکان را به عهده دارد و در ادامه به بررسی جایگاه زن در اجتماع پرداخته که علاوه بر خانواده زن در اجتماع هم وظایف مهم و خطیری در جامعه دارد. از جمله آن حفظ حجاب زن است که آرامش و موفقیت جامعه به حفظ حجاب زن بستگی دارد.

کلید واژه: زن، اسلام، مبانی، جایگاه

دامن زدن به بیکاری مردان، در افزایش جرایمی مانند سرقت، مزاحمت برای نوامیس و مشکلاتی مانند کاهش ازدواج و افزایش طلاق موثر خواهد بود.^۱

نقش زنان در تحولات اجتماعی

تحولات اجتماعی گاه در قالب دگرگونی ای بنیادین و به صورت انقلاب رخ می دهد و گاهی جنبه انقلابی و مبارزاتی ندارد. در صورت دوم، تحول می تواند در حد یک اصلاح (رفرم) صورت پذیرد، به گونه ای که تنها بعضی جنبه های زندگی تغییر کند و گاهی نیز اگر چه تحولی آرام و غیر انقلابی است، به صورت یک جریان پیوسته بر ابعادی گسترده از زندگی تاثیر می گذارد. زنان در همه انواع تحولات نقش موثر داشته اند. سهم زنان در انقلاب ها با جنبش های اجتماعی شناخته شده است. زنان به دلیل حساسیت های عاطفی به محرک های پرحرارت انقلابی سریع پاسخ می دهند و خود را برای فداکاری آماده می کنند. برای مثال، جنبش منع مشروبات الکلی در امریکا در اواخر قرن هجدهم را جنبش توده ای زنان می دانند.^۲ انقلاب اسلامی ایران نیز نمونه روشنی از حضور موثر زنان در تحولات بنیادی است.^۳

نقش زنان در تحولات تدریجی و پیوسته نیز قابل توجه است. تغییر و تحول نقش زنان و سبک زندگی آنان در زمان اخیر، تغییرهایی جدی را پدید آورده است. این تحول خود ناشی از تغییرهای بزرگ تر است. تحولات صنعتی جهان بر موضوعاتی اثر نهاد که با زندگی زنان رابطه تنگاتنگ داشتند. کوچک شدن ابعاد

^۱زیبایی نژاد، محمدرضا، اشتغال زنان، ص 67

^۲حمیرا مشیرزاده، از جنبش تا نظریه اجتماعی، تاریخ دو قرن فمینیسم، ص 95

^۳برای آگاهی بیشتر، ر.ک: ساسان طهماسبی کیهانی، نقش زنان در نهضت امام خمینی، ص 114، 124، 131، 135، 141، 148

خانوار، کاهش نقش خانواده در فعالیت های اقتصادی، اجتماعی، رشد طلاق، افزایش مشارکت زنان در نیروی کار و تغییر انتظارات از زنان،¹ به تحولاتی عظیم در اجتماع انجامید.

زنان از خلال تولید مثل و مادری نیز اثرگذارند. آن ها منابع انسانی جوامع را تامین می کنند. نوع حضور و سطح تاثیر و تأثر هر فرد در اجتماع ناشی از نوع بینش و رفتار هر شخص است که مادران در شکل دهی این شخصیت و اجتماعی کردن افراد سهمی بسزا دارند. متداول شدن شیوه های تربیتی یکسان، نسلی را پدید می آورد که در نوع انتخاب ها، افکار و رفتار به هم شبیه اند. این نسل نیز شکلی جدید از تغییرات اجتماعی را پدید می آورند. پس زنان به طور غیر مستقیم تحولاتی بزرگ در نسل ها و جوامع ایجاد می کنند. این آثار نیز گاه مثبت و گاه منفی اند.

¹پاتریک نولان، گرهارد لنسکی، جامعه های انسانی، ترجمه: ناصر موفقیان، ص 463-464.

نتیجه:

زن در اسلام از جایگاه ویژه و مهم و خطیری برخوردار است.

اسلام برای زن در خانواده وظایفی را بر عهده وی گذاشته است. که با انجام دادن آن خانواده به آرامش می رسد و در مسیر سعادت ابدی قرار می گیرد؛ اولین وظیفه مهم وی همسررداری است که خانواده بر بنای او استوار است.

زن در اجتماع هم وظایفی بر عهده دارد که این وظایف را اسلام برای او تعیین می کند.

حفظ حجاب زن در جامعه از وظایف اجتماعی زن است.

شاغل بودن زن علاوه به نفعی که دارد پیامدهایی هم برای زن و جامعه به وجود می آورد.

فهرست منابع

قرآن کریم

نهج البلاغه

1. بختیاری، آمنه، اشتغال زنان، به کوشش لیلا سعادت زعفرانچی نشرنی، همدان، 1388
2. تونی گرت، زن بودن، ترجمه فروزان گنجی زاده، ورجانه، همدان، 1381
3. حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه الی تحصیل مسائل الشیعه، موسسه آل البيت لاحیاء التراث، قم، 1374
4. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات الفاظ القرآن فی غریب القرآن، چاپ دوم، کتاب فروشی، مرتضویه، بیروتی 1990 ق.
5. زیبایی، محمدرضا، اشتغال زنان، مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، تهران 1388.
6. طباطبایی، سید محمدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، انتشارات جامعه مدرسین حوزه علمیه قم {بی تا}.
7. تحریر الوسيله، جلد دوم، انتشارات دارالعلم، قم 1380
8. علامه مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، داراحیاء التراث العربی، بیروت، چاپ سوم، 1387
9. علاسوند، فریبا، زن در اسلام، مرکز نشر هاجر، چاپ اول، تابستان 92.
10. کلینی، محمد بن یعقوب، فروغ الکانی، دارلکتب الاسلامیه تهران 1365
11. قمی، عباس، سفینه البحار، دارالاسوه، چاپ اول قم 1414 ق
12. نوری همدانی، حسین، جایگاه زن در اسلام، انتشارات پارسیان، چاپ اول 1389

13. نوری همدانی، حسین، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، مؤسسه آل البیت، قم، 1407 ق
14. امام خمینی (ره)، مناسک الحج، محرّمات الحرام
15. مطهری، مرتضی، مسئله حجاب، صدرا، تهران، 1378
16. —، نظام حقوق زن در اسلام، صدرا، چاپ چهل و یکم، تهران، 1384.
17. زن در اسلام، فریبا علاسوند، برای دفتر مطالعات و تحقیقات زنان